

Sygn. akt XVII AmA 22/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie Wydział XVII Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSO Bogdan Gierzyński

Protokolant: sekretarz sądowy Ewa Naróg

po rozpoznaniu w dniu 7 marca 2016 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

o stwierdzenie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów

na skutek odwołania od Decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 grudnia 2014 r., Nr (...)

1. uchyła zaskarżoną Decyzję w pkt. I ppkt. 2,
2. oddala odwołanie w pozostałej części,
3. zasądza od (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwotę 360 zł. (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt XVII AmA 22/15

UZASADNIENIE

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów decyzją z dnia 31 grudnia 2014 r. o Nr (...) po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W.:

I. na podstawie art. 27 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na:

1. nieprzekazywaniu konsumentom danych, do przekazania których obliguje ustawa z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. z 2011 r. Nr. 126, poz. 715, ze zm.) na formularzu informacyjnym, przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki, co stanowi naruszenie art. 14 w zw. z art. 13 ust. 1 ww. ustawy o kredycie konsumenckim i narusza art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ww. ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i stwierdził zaniechanie stosowania ww. praktyki z dniem 22 lipca 2013 r.;

2. stosowaniu postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (Dz.U. z 1964 r., Nr 43, poz. 296 ze zm.), poprzez zawarcie we wzorcach umów wykorzystywanych przy zawieraniu umów o kredyt konsumencki postanowienia o treści:

„ W przypadku, gdy Pożyczka lub jej część nie została uiszczona w terminie, Pożyczkobiorca zapłaci Pożyczkodawcy opłatę upominawczą w kwocie 15 zł za każdy monit wysłany do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu Pożyczkodawcy oraz 25 zł za wezwanie do zapłaty wysłane do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu Pożyczkodawcy" (pkt 15.4. "Ramowej Umowy Pożyczki"), co stanowi naruszenie art. 24 ust. 2 pkt 1 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i stwierdził zaniechanie stosowania ww. praktyki z dniem 22 lipca 2013 r.;

3. pobieraniu od pożyczkobiorców nieprzewidzianej umową opłaty „za zaległe ubezpieczenie", co stanowi naruszenie art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (tekst jedn. Dz.U. z 2003 r., Nr 153, poz. 1503 ze zm.) i narusza przepis art. 24 ust. 2 pkt 3 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i stwierdził zaniechanie stosowania ww. praktyki z dniem 18 lipca 2013 r.

II. na podstawie art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy - po przeprowadzeniu postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, wszczętego z urzędu przeciwko (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. uznał za praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów działania (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. polegające na:

1. niepodawaniu w umowach o kredyt konsumencki informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, co może stanowić naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, a w konsekwencji naruszać przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i nakazał zaniechanie stosowania ww. praktyki;

2. niepodawaniu w umowach o kredyt konsumencki informacji o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim i narusza przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów,

i nakazał zaniechanie stosowania ww. praktyki;

3. niepodawaniu w umowach o kredyt konsumencki informacji o odsetkach w stosunku dziennym należnych kredytodawcy w przypadku odstąpienia przez konsumenta od umowy, co stanowi naruszenie art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim i narusza przepis art. 24 ust. 2 w zw. z art. 24 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

i nakazał zaniechanie stosowania ww. praktyki.

III. na podstawie art. 106 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy, w związku ze stwierdzeniem stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, określonych w pkt I niniejszej decyzji nałożył na (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kary pieniężne w wysokości:

1. 11 860 zł (słownie: jedenaście tysięcy osiemset sześćdziesiąt złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt 1.1 sentencji decyzji;

2. 14 496 zł (słownie: czternaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt II. 1 sentencji decyzji;

3. 14 496 zł (słownie: czternaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt II.2 sentencji decyzji;

4. 14 496 zł (słownie: czternaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt sześć złotych) z tytułu naruszenia art. 24 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów w zakresie opisanym w pkt II.3 sentencji decyzji,

płatne do budżetu państwa.

IV. na podstawie art. 77 ust. 1 i art. 80 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331, ze zm.) oraz art. 263 § 1 i art. 264 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 267, ze zm.) w związku z art. 83 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz stosownie do art. 33 ust. 4, 5 i 6 tej ustawy obciążył (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. kosztami opisanego w pkt I i pkt II postępowania w sprawie stosowania przez ww. przedsiębiorcę praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 57 zł (słownie: pięćdziesiąt siedem złotych), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Od powyższej decyzji odwołanie złożyła (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W., zarzucając:

1) Naruszenie przepisów postępowania mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w postaci art. 233 § 1 k.p.c. w związku z art. 84 u.o.k.kv a także art. 7 k.p.a. w związku z art. 83 u.o.k.k. poprzez błędne zastosowanie polegające na wadliwej, a częstokroć kontryfakcyjnej analizie materiału dowodowego oraz zaniechaniu pełnego wyjaśnienia całokształtu okoliczności sprawy, skutkujące następującymi błędnymi ustaleniami faktycznymi, jakoby:

- powód nie przekazywał konsumentom formularza informacyjnego, o którym mowa w art. 14 ukk w sposób określony w art. 13 ukk;
- powód nie podawał w umowach o kredyty konsumenckie informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta;
- powód nie podawał w umowach o kredyt konsumencki informacji o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania RRSO;
- powód nie podawał w informacjach kredyt konsumencki informacji o odsetkach w stosunku dziennym.

2) Naruszenie przepisów prawa materialnego w postaci:

- art. 24 ust. 1 i 2 pkt 3 u.o.k.k. w związku z art. 5 ust. 1 w związku z art. 4 ust. 1 u.p.n.p.r. poprzez błędne zastosowanie i uznanie, że kwestionowane w postępowaniu przed Prezesem UOKiK w sprawie stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów działania Powoda godziły w zbiorowe interesy konsumentów, stanowiły nieuczciwą praktykę rynkową naruszającą zbiorowe interesy konsumentów;
- art. 106 ust. 1 pkt 4 u.o.k.k. poprzez nałożenie kary pieniężnej niewspółmiernej do zakresu zarzucanego naruszenia zbiorowych interesów konsumentów.

Wobec powyższego odwołująca wniosła o:

1) uchylenie decyzji i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania sądowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych,

a ponadto,

2) z ostrożności procesowej wnoszę o uchylenie zaskarżonej decyzji w części dotyczącej nałożenia kary pieniężnej i zniesienie kosztów postępowania sądowego między stronami.

W uzasadnieniu odwołania powódka wskazała, że udostępnia formularz informacyjny w sposób umożliwiający jego zapis na dysku. Konsument ma możliwość posłużenia się funkcją zrzutu ekranu (tzw. print screen) i zapisaniu w ten sposób udostępnionego formularza na dysku swojego komputera. Dodała, że ustawa o kredycie konsumenckim nie precyzuje jaki dokładnie sposób prezentacji (format zapisu) spełnia wymogi niezbędne do uznania go za trwały nośnik. W związku z tym, możliwość zapisu widoku formularza informacyjnego poprzez funkcję „print screen” należy uznać w ocenie powódki, za spełniającą warunek w postaci umożliwienia przechowywania i odczytywania informacji przekazywanych konsumentowi w związku z umową o kredyt, przez czas odpowiedni do celów jakim informacje te służą oraz umożliwienia odtworzenia tych informacji w niezmienionej postaci. Jak wskazała, pożyczkodawca ma w każdej chwili (przed zawarciem umowy) prawo do zmodyfikowania swojej oferty i w tym kontekście posiadania przez konsumenta wcześniej zapisanego formularza informacyjnego nie stanowi gwarancji niezmienności warunków pożyczki oferowanej przez pożyczkodawcę. Stosowany przez Powoda sposób prezentacji formularza informacyjnego stwarza większą ochronę dla konsumenta, bo przed każdorazowym sprawdzeniem warunków pożyczki, konsument uzyskuje dostęp do aktualnej wersji formularza informacyjnego, która - co ustalił Urząd - jest udostępniana przed zawarciem Umowy. W ocenie powódki nałożona kara za to uchybienie, w kwocie 11.860 zł jest niewspółmiernie wysoka do charakteru tego uchybienia. Działania powoda nie pozbawiły konsumentów, ani nie pogorszyły jakichkolwiek ich praw i obowiązków wynikających z przepisów prawa, a ustalona przez Prezesa UOKiK kwota nie koresponduje z rzeczywistym efektem działań powódki. Urząd w żaden sposób nie wykazał, w jaki sposób powyższa praktyka mogła mieć wpływ na wiedzę konsumentów o warunkach uzyskiwanego kredytu, ani też nie wykazał, że tak rzeczywiście było.

Odnośnie pkt. 2 odwołująca wskazała, że ustalenia Urzędu - „jedynym dokumentem, w którym podawane są dane wynikające z konkretnej kwoty kredytu (tj. kwota pożyczki, prowizja i odsetki) jest Harmonogram, który zgodnie z pkt. 19.14. Ramowej Umowy Pożyczki. (...) Sp. z o.o. traktuje jako integralną część umowy pożyczki” - potwierdzają, że rzekomo brakujące zapisy znajdują się jednak w umowie pożyczki. Zgodnie zaś z przywołanym przez Urząd pkt. 19.14 Ramowej Umowy Pożyczki, Ramowa Umowa Pożyczki, Harmonogram oraz Tabela Opłat stanowią integralną część Umowy Pożyczki. Urząd nie uwzględnił również, że informacją o całkowitym koszcie kredytu podawana była przez powoda również w formularzu informacyjnym, który był doręczany konsumentom, stanowiąc zatem podwójne wykonanie obowiązku nałożonego przez ustawę o kredycie konsumenckim. Mając na uwadze powyższe, zastosowana za to uchybienie kara w kwocie 14.496 zł jest całkowicie bezzasadna, jako że dotyczy nieistniejącego uchybienia.

Odnosząc się do zarzutu Urzędu w zakresie nie podawania przez Powoda w umowach o kredyt konsumencki informacji o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania RRSO, odwołująca wskazała, że Urząd całkowicie pominął (co ustalono w toku postępowania), że przed zawarciem umowy Powód przekazuje informację o RRSO poprzez wyświetlenie formularza informacyjnego oraz dodatkowo, w formularzu informacyjnym wysyłanym do konsumentów po zawarciu umowy o kredyt konsumencki. Urząd pominął podnoszoną przez powódkę okoliczność, że przesyłany formularz informacyjny traktowany jest przez Ramową Umowę Pożyczki, jako potwierdzenie zawarcia danej umowy pożyczki. Podkreśliła również, że żaden przepis nie zabrania przypisywania dodatkowo takiej funkcji temu dokumentowi. W ocenie odwołującej, takie ryzyko zostało wykluczone przez zapis pkt 1.29 Ramowej Umowy Pożyczki, zgodnie z którym formularz informacyjny stanowi jednocześnie potwierdzenie zawarcia Umowy Pożyczki. Mając na uwadze opisane powyżej wątpliwości interpretacyjne na gruncie ustawy o kredycie konsumenckim, jak również fakt, iż konsumenci otrzymywali informację o wysokości RRSO na dokumencie stanowiącym potwierdzenie zawarcia umowy pożyczki, gdzie żaden przepis prawa nie zabrania umownemu przypisaniu formularzowi informacyjnemu tej dodatkowej roli oraz to, że uchybienie Powoda polegało (ewentualnie) na nieprawidłowym dokumencie, w którym została przekazana (czego Urząd nie kwestionuje) informacja o wysokości RRSO, a nie zaniechaniu obowiązku przekazywania tej

informacji, w ocenie Powoda nałożona kara w kwocie 14.496 zł (za to uchybienie) jest niewspółmiernie wysoka do charakteru tego uchybienia.

Odnosząc się do zarzutu Urzędu, w zakresie nie podawania przez Powoda w informacjach kredyt konsumentki informacji o odsetkach w stosunku dziennym powódka wskazała, że rozstrzygając tę kwestię Urząd nie uwzględnił wszystkich okoliczności faktycznych, mających znaczny wpływ na ocenę tego naruszenia. Prezes Urzędu pominął, że powódka w całości zrezygnowała z pobierania odsetek z tytułu zawartych Umów P., co w zamiarze powódki miało być zachętą do korzystania z jej oferty oraz ułatwienie w ewentualnym odstąpieniu od umowy pożyczki. Wskazanie przez powódkę w dokumentacji pożyczkowej informacji, że odsetki z tytułu udzielonej pożyczki wynoszą 0,00% stanowi okoliczność usprawiedliwiającą dla niepodawania przez powódkę kwoty odsetek dziennych w ujęciu kwotowym, a co najmniej łagodzącą charakter tego naruszenia. Powódka stwierdziła również, że nigdy nie pobierała od klientów odsetek w związku z odstąpieniem od umowy pożyczki, o czym klienci, którzy zgłaszali do powódki zamiar skorzystania z prawa odstąpienia od umowy pożyczki, byli informowani. W jej ocenie, nałożona kara w kwocie 14.496 zł (za to uchybienie) jest niewspółmiernie wysoka do charakteru tego uchybienia. Urząd, zdaniem odwołującej, w żaden sposób nie wykazał w jaki sposób powyższa praktyka mogła mieć wpływ na możliwość skorzystania przez konsumentów z prawa odstąpienia od umowy pożyczki.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie od powoda na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością jest przedsiębiorcą wpisanym od dnia 10 listopada 2011 r. do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem (...). Przedmiot działalności przedsiębiorcy stanowią zwłaszcza: pozostałe formy udzielania kredytów (64.92.Z), pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (64.99.Z), pozostała działalność wspomagająca usługi finansowe z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (66.19.Z). /k. 401-409, k. 416-421 akt adm./

(...) sp. z o.o. udziela krótkoterminowych pożyczek (od dnia 10 listopada 2011 r. do 17 lipca 2013 r. z własnego kapitału, w dniach 18 lipca 2013 - 31 grudnia 2013 r. jako pośrednik kredytowy (...) sp. z o.o. S.K.A z siedzibą w W., a następnie od 1 stycznia 2014 r. jako pośrednik kredytowy (...) sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W.) na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na okres od 1 do 30 dni w kwocie od 150 zł do 2100 zł, przy czym zasadą jest, że pierwsza pożyczka oferowana jest do kwoty 600 zł, następnie każda kolejna pożyczka może być większa lub mniejsza w zależności od zdolności kredytowej danego klienta. (...) sp. z o.o. zawiera umowy pożyczki bez jednoczesnej obecności stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość. Umowa pożyczki zostaje zawarta na mocy oświadczenia woli składanego za pośrednictwem elektronicznego środka komunikacji na stronie internetowej www.(...). /k. 412-415 akt adm./

(...) sp. z o.o. w związku z udzielaniem pożyczek posługuje się od dnia 10 listopada 2011 r. następującymi dokumentami:

- a) Ramowa Umowa Pożyczki
- b) formularz informacyjny - Standardowy europejski arkusz informacyjny dotyczący kredytu konsumentkiego (stosowany od 1 stycznia 2012 r., a dla pożyczki promocyjnej - od 14 czerwca 2012 r. do 4 lutego 2013 r.)
- c) Harmonogram
- d) Rachunek

e) Tabela Opłat

f) Warunki Ubezpieczenia

g) Regulamin świadczenia usług drogą elektroniczną przez (...) sp. z o.o. /dowód: pismo (...) sp. z o.o. z dnia 25 lutego 2013 r., pismo z dnia 5 lutego 2014 r. – k. 61-69, k. 70-78, k. 79-87, k. 88-96, k. 97-105, k. 106-114, k. 115-123, k. 124-132, k. 133-141, k. 142-150, k. 151-164, k. 165, k. 166-173, k. 174-183, k. 192-201, k. 202-206, k. 207-211, k. 212-215, k. 216-219, k. 220-224, k. 225-229; k. 412-415, k. 423-669 akt adm./

(...) sp. z o.o. przewidziała w pkt. 19.13 Ramowej Umowy Pożyczki, iż: „Ramowa Umowa Pożyczki, Harmonogram oraz Tabela Opłat stanowią integralną część Umowy Pożyczki”. /dowód: Ramowe Umowy Pożyczek załączone do pisma (...) sp. z o.o. z dnia 25 lutego 2013 r. i pisma z dnia 11 marca 2013 r. – k. 61-164; k. 237- 319 akt adm./

Tryb zawierania umowy pożyczki i wypłaty środków pieniężnych określony został w Ramowej Umowie Pożyczki. Do dnia 22 lipca 2013 r. procedura ta wyglądała następująco:

1. Konsument rejestrował się na stronie www(...), zakładając Konto użytkownika. Po zarejestrowaniu się na stronie był obowiązany przelać 1 zł celem opłaty rejestracyjnej i weryfikacji jego danych.
2. W momencie dokonania rejestracji konsument jednocześnie składał wniosek o pierwszą pożyczkę, wskazując kwotę pożyczki i termin jej spłaty (tzw. Indywidualne Warunki Umowy). Pierwsza pożyczka, w okresie od 14 czerwca 2012 r. do 4 lutego 2013 r., była udzielana na warunkach promocyjnych tj. pożyczkobiorca obowiązany był zwrócić tylko kwotę pożyczki (całkowita kwota kredytu równała się całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta).
3. Konsument obowiązany był do wpłaty prowizji za rozpatrzenie wniosku o udzielenie pożyczki.
4. Po otrzymaniu ww. prowizji oraz sprawdzeniu ryzyka kredytowego pożyczkobiorcy (...) sp. z o.o. podejmowała decyzję w zakresie przyznania pożyczki.
5. Pożyczkodawca ((...) sp. z o.o.) przesyłał konsumentowi elektroniczne powiadomienie o wysokości udzielonej pożyczki, harmonogramie spłaty oraz terminie zwrotu pożyczki przy pomocy wiadomości SMS wysyłanej na numer telefonu komórkowego konsumenta oraz wiadomości e-mail na adres poczty elektronicznej podany przez pożyczkobiorcę na Koncie użytkownika.
6. Pożyczkodawca wysyłał również na adres poczty elektronicznej pożyczkobiorcy lub listownie Standardowy europejski arkusz informacyjny, z którym można było zapoznać się również poprzez wyświetlenie go na stronie internetowej www(...).
7. Kwota pożyczki była przekazywana przelewem na rachunek bankowy pożyczkobiorcy niezwłocznie po wysłaniu przez pożyczkodawcę ww. powiadomienia o udzieleniu pożyczki.
8. Po zaakceptowaniu przez pożyczkodawcę wniosku o pierwszą pożyczkę, wysyłał on dodatkowo do konsumenta listem poleconym (...) arkusz informacyjny (formularz informacyjny dot. kredytu konsumenckiego) oraz Ramową Umowę Pożyczki.
9. Konsument obowiązany był podpisać po jednym egzemplarzu ww. dokumentów i odesłać je na adres pożyczkodawcy, korzystając z zaadresowanej i opłaconej przez (...) sp. z o.o. koperty.
10. W celu otrzymania kolejnej pożyczki zarejestrowany konsument mógł złożyć wniosek za pośrednictwem formularza internetowego, jak również wysyłając wiadomość tekstową (SMS) na numer telefonu pożyczkodawcy albo też ustnie pod numerem

telefonu pożyczkodawcy. Zawierana była w takim przypadku nowa umowa pożyczki, a na adres poczty elektronicznej pożyczkobiorcy wysyłany nowy Standardowy europejski arkusz informacyjny.

(...) sp. z o.o. nie przekazywała konsumentom informacji o całkowitej kwocie do zapłaty w umowie o kredyt konsumencki. Informacja o całkowitej kwocie do zapłaty znajdowała się jedynie w przesyłanym konsumentom Harmonogramie, stanowiącym osobny dokument. /k. 192- 201 akt adm./

Rzeczywista roczna stopa oprocentowania dla pożyczek udzielanych przez (...) sp. z o.o. zamieszczona była na stronie www(...) jak również zawarta w Europejskim arkuszu informacyjnym przesyłanym do pożyczkobiorcy. Brak natomiast informacji o (...) w umowie pożyczki. /k. 202 akt adm./

Ramowa Umowa Pożyczki wskazywała, iż koszty związane z udzieleniem pożyczki, jej przedłużeniem oraz opóźnieniem w jej spłacie, a także koszty związane z ubezpieczeniem (w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki) zostały przedstawione w formie Tabeli opłat zamieszczonej na stronie internetowej pożyczkodawcy (www(...)). Ramowa Umowa Pożyczki nie przewidywała opłaty za „ubezpieczenie zaległe”, natomiast Tabela opłat zawierała wysokość takiej opłaty. Tabela opłat nie była doręczana konsumentowi w taki sposób, aby mógł on ją przechowywać i odtwarzać informacje w niej zawarte, lecz jedynie zapoznać się z nimi na stronie internetowej. /k. 65-66 i nast. akt adm./

(...) sp. z o.o. nie przekazywała konsumentom formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego przed zawarciem umowy. Formularz można było wyświetlić na ekranie komputera podczas korzystania ze strony internetowej www(...), lecz nie był on dostępny przez czas odpowiedni do celów, jakim informacje w nim zawarte służą, ani też w sposób umożliwiający na odtworzenie tych informacji w niezmienionej postaci przez konsumenta.

Przedsiębiorca w umowach pożyczek nie zawierał informacji o kwocie odsetek od kredytu należnych w stosunku dziennym, które konsument miałby zapłacić w przypadku skorzystania z prawa do odstąpienia od umowy w terminie 14 dnia od jej zawarcia, bez podania przyczyny. /dowód: pismo (...) sp. z o.o. z dnia 25 lutego 2013 r. i załączone do niego Ramowe Umowy Pożyczki oraz Harmonogramy – k. 49-59, k. 61-164, k. 192-201 akt adm.; pismo z dnia 11 marca 2013 r. z załącznikami – k. 237-239, k. 240-318 akt adm.; notatka Prezesa UOKiK z dnia 23 stycznia 2014 r. i załączony do niej wydruk formularza informacyjnego – k. 379, k. 380-400 akt adm.; pismo (...) sp. z o.o. z dnia 5 lutego 2014 r. i załączony do niego wydruk - print screen - formularza informacyjnego – k. 412-415, k. 422 akt adm.; pismo (...) sp. z o.o. z dnia 16 czerwca 2014 r. i załączony do niego wydruk Tabeli opłat ze strony www(...) oraz formularz informacyjny rozszerzony o Tabelę opłat – k. 680-681, k. 710-749 akt adm./

Od dnia 22 lipca 2013 r. Przedsiębiorca wdrożył zmiany do przedstawionej wyżej procedury zawierania umowy o kredyt konsumencki polegające na tym, że:

1. Przesyła konsumentom formularz informacyjny za pośrednictwem poczty e-mail (obok istniejącego rozwiązania związanego z wyświetlaniem formularza online) już na etapie składania wniosku o pożyczkę).
2. Podaje konsumentom rzeczywistą roczną stopę oprocentowania ((...)) w harmonogramie przesyłanym konsumentom (obok istniejącego rozwiązania związanego z wyświetlaniem ww. informacji online).
3. Zmodyfikował Tabelę opłat oraz formularz informacyjny w ten sposób, że zostały wskazane kwotowo odsetki w stosunku dziennym dla poszczególnych kwot pożyczek, należne w przypadku odstąpienia konsumenta od umowy.
4. Przesyła konsumentom Tabelę opłat za pośrednictwem poczty e-mail już na etapie składania wniosku o pożyczkę (w formie formularza informacyjnego poszerzonego o tabelę opłat). /k. 680-681 akt adm./

(...) sp. z o.o. stosowała (do 22 lipca 2013 r.) postanowienie Ramowej Umowy P. o treści: „15.4. W przypadku, gdy Pożyczka lub jej część nie została uiszczona w terminie, Pożyczkobiorca zapłaci Pożyczkodawcy opłatę upominawczą w kwocie 15 zł za każdy monit wysłany do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu

Pożyczkodawcy oraz 25 zł za wezwanie do zapłaty wysłane do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu Pożyczkodawcy".

Przedsiębiorca zmodyfikował cytowane wyżej postanowienie Ramowej Umowy Pożyczki w ten sposób, że ograniczył maksymalną wysokość kosztów związanych z tymi pismami na kwotę 55 złotych. Spółka wskazała, że pierwszy monit zostanie wysłany po 16 dniach od terminu wymagalności, a drugi monit zostanie wysłany po 26 dniach od terminu wymagalności, zaś wezwanie do zapłaty zostanie wysłane po 90 dniach od terminu wymagalności. Od dnia 22 lipca 2013 r. przytoczone postanowienie ma następujące brzmienie:

„15.4. W przypadku gdy Pożyczka lub jej część nie została uiszczona w terminie, Pożyczkobiorca zapłaci Pożyczkodawcy opłatę upominawczą w kwocie 15 zł za każdy monit wysłany do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu Pożyczkodawcy po 16 oraz po 26 dniu zaległości oraz 25 zł za wezwanie do zapłaty wysłane do Pożyczkobiorcy przez Pożyczkodawcę lub osobę trzecią działającą w imieniu Pożyczkodawcy po 9 dniu zaległości. Łączna opłata jaką Pożyczkobiorca będzie zobowiązany zapłacić Pożyczkodawcy za wysłane monity oraz wezwanie do zapłaty wynosi 55 zł”. /dowód: pismo (...) sp. z o.o. z dnia 16 czerwca 2014 r. - k. 680-681, k. 685, k. 696, k. 701 akt adm./

W Ramowych Umowach Pożyczki na 4.03.2014 r., 25.04.2014 r. powyższe postanowienie w pkt. 15.4 nie występuje. / k. 687, k. 690v; k. 703, k. 706v akt adm./

Od dnia 18 lipca 2013 r. (...) sp. z o.o. pełni w procesie zawierania umów pożyczek rolę pośrednika kredytowego, odpowiedzialnego również za obsługę strony internetowej www(...) (pismo z dnia 5 lutego 2014 r.). Wpłynęło na treść wszelkich dokumentów (w tym zwłaszcza Ramowej Umowy Pożyczki i formularzy informacyjnych), gdzie jako pożyczkodawcę wskazuje się (...) sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. (zaś między 18 lipca a 31 grudnia 2013 r. - (...) sp. z o.o. S.K.A.). Umowy od tej daty zawierane są przez (...) sp. z o.o. jako pośrednika kredytowego na rzecz ww. kredytodawców. Strona również odpowiada za treść dokumentów związanych z kredytem konsumenckim (umowy, formularze informacyjne) - w tym ich modyfikację i aktualizację. /k. 412-415, k. 422-674 akt adm./

Do dnia 18 lipca 2013 r. (...) sp. z o.o., zawierając z konsumentami Ramową Umowę Pożyczki jako kredytodawca, zobowiązywała ich do zawarcia również umowy ubezpieczenia na życie z Towarzystwem (...) na (...) S.A. ((...)) z siedzibą we W.. Konsument był zobowiązany uiszczyć składkę ubezpieczeniową dopiero w przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki. Składka stanowiła procentowo znaczną część kapitału pożyczki - przykładowo dla kwoty pożyczki 1000 zł składka na 30 dni wynosiła 283,56 zł. Zgodnie z oświadczeniem (...) sp. z o.o., 97% składki ubezpieczeniowej pozostawało u Przedsiębiorcy jako wynagrodzenie od (...). /dowód: pisma (...) sp. z o.o. z dnia 20 maja 2013 r. z załącznikami – k. 326-327, k. 328-377 akt adm. i z 5 lutego 2014 r. z załącznikami - k. 412-415, k. 422-674 akt adm./

Przedsiębiorca osiągnął w 2013 r. (...) zł przychodu z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. /dowód: CIT-8 Zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu za rok 2013 r. załączone do pisma (...) sp. z o.o. z 16 czerwca 2014 r., k. 76-77 akt adm./

Powyższy stan faktyczny został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu administracyjnym, które nie były przez żadną ze stron niniejszego postępowania kwestionowane.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył co następuje.

Odwołanie jest uzasadnione jedynie w części odnoszącej się do pkt I ppkt 2 .

Sąd Okręgowy podziela stanowisko zajęte przez Sąd Najwyższy w Wyroku z dnia 12 lutego 2014 r. sygn. III SK 18/13, że w odniesieniu do art. 24 ust. 1 uokik zdecydowanie przeważa w praktyce (postanowienie Sądu Najwyższego z 13 grudnia 2012 r., III SK 25/12; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 6 grudnia 2012 r., VI ACa 861/12; wyroki SOKiK z 15 lipca 2010 r., XVII Ama 28/09; z 23 sierpnia 2010 r., XVII Ama 86/09; z 23 maja 2011 r., XVII Ama 212/09; z 23 maja 2011 r., XVII Ama 212/09; z 24 maja 2012 r., XVII Ama 31/11; z 14 stycznia 2013 r., XVII Ama

85/11; z 24 kwietnia 2013 r., XVII Ama 63/10) i piśmiennictwie pogląd, zgodnie z którym do stwierdzenia, że dane zachowanie przedsiębiorcy jest bezprawne, niezbędne jest sięgnięcie do innych niż ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów z 2007 r. przepisów prawa nakładających na przedsiębiorcę określony obowiązek (nakaz / zakaz) w obrocie konsumenckim (A. Wędrychowska-Karpińska, A. Wiercińska-Krużewska [w:] Stawicki, Stawicki, Ustawa, s. 539).

Z wcześniejszego orzecznictwa Sądu Najwyższego dotyczącego tzw. rozszerzonej prawomocności wpisu postanowienia wzorca umowy do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone u (wyroki Sądu Najwyższego z 20 września 2013 r., II CSK 708/12; z 23 października 2013 r., IV CSK 142/13; postanowienie Sądu Najwyższego z 16 września 2011 r., I CSK 676/10; uchwały Sądu Najwyższego z 7 października 2008 r., III CZP 80/08, OSNC 2009 nr 9, poz. 118; z 13 stycznia 2011 r., III CZP 119/10, OSNC 2011 nr 9, poz. 95) wynika zaś, że zachowaniu polegającemu na stosowaniu przez innego przedsiębiorcę postanowień wzorca umowy wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 24 ust. 2 pkt 1 uokik z 2007 r., nie można przypisać bezprawności. Nie jest to bowiem zachowanie sprzeczne z ukształtowanymi w k.p.c. zasadami funkcjonowania rejestru i skutkami wyroku uznającego postanowienie wzorca umowy za postanowienie niedozwolone w ramach tzw. abstrakcyjnej kontroli wzorców umów. Dlatego w piśmiennictwie już wcześniej wskazywano, że art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy znajduje zastosowanie 16 wyłącznie do przedsiębiorcy, który nie stosuje się do orzeczonego zakazu wykorzystywania niedozwolonych postanowień umowy (w szczególności zob. M. Rejdak, Postępowanie w sprawie uznanie za niedozwolone postanowień wzorca umowy. Komentarz, Warszawa 2009, s. 133 i 138; R. Trzaskowski, Przesłanki i skutki uznania postanowień wzorca umowy za niedozwolone (art. 47936- 47945 k.p.c.) [w:] red. E. Holewińska-Łapińska, Prawo w działaniu. 6. Sprawy cywilne, Warszawa 2008, s. 238).

W dalszej kolejności należy stwierdzić, że w argumentacji zawartej w uzasadnieniu uchwały III SZP 3/06 odwołano się w szerokim zakresie do potrzeby zapewnienia efektywności dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz. Urz. UE 1993 L 95, wydanie specjalne polskie Dz.U.UE-sp.15-2-288, dalej jako Dyrektywa 93/13).

Ze względów wynikających z zasad unijnego prawa intertemporalnego dotyczących przystępujących do Unii Europejskiej nowych państw członkowskich, Sąd Najwyższy nie mógł w tej sprawie wystąpić z odpowiednim pytaniem prejudycjalnym. W dacie podejmowania uchwały III SZP 3/06 nie było zaś orzecznictwa Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej jako TSUE) dotyczącego bezpośrednio kwestii efektywnej realizacji w porządku krajowym wymogów wynikających z art. 7 dyrektywy 93/13.

Sytuacja w tym zakresie zmieniła się z chwilą wydania przez TSUE wyroku z 26 kwietnia 2012 r. w sprawie C-472/10 I., w którym Trybunał wypowiedział się w przedmiocie wykładni art. 7 dyrektywy 93/13. Z uzasadnienia tego wyroku wynika jednoznacznie, że w ocenie TSUE, skuteczna realizacja celu zakładanego przez art. 7 dyrektywy 93/13 „wymaga [...] by postanowienia umowne ujęte we wzorcu umowy konsumenckiej uznane za nieuczciwe wskutek powództwa o zaniechanie naruszeń wytoczonego przeciwko zainteresowanemu przedsiębiorcy [...] nie wiązały ani tych konsumentów, którzy byli stronami postępowania o zaniechanie naruszeń, ani też tych konsumentów, którzy zawarli z tym przedsiębiorcą umowę, do której stosuje się ten sam wzorzec umowy” (pkt 38). W dalszej kolejności TSUE stwierdził, że „zastosowanie [...] sankcji nieważności nieuczciwego postanowienia umownego, skutecznej względem wszystkich konsumentów, którzy zawarli umowę konsumencką, do której stosuje się ten sam wzorzec umowy, zapewnia, że konsumenci ci nie będą związani omawianym postanowieniem” (pkt 40). Z przywołanego orzeczenia wynika jednoznacznie, że w ocenie TSUE taka interpretacja art. 479⁽⁴³⁾ k.p.c., jaką przyjęto w powołanym powyżej orzecznictwie Izby Cywilnej Sądu Najwyższego, odpowiada wymogom wynikającym z art. 7 dyrektywy 93/13 i nie ma potrzeby odwoływania się do zasady efektywności prawa unijnego w celu poszerzenia zakresu skutków wpisu postanowienia do rejestru niedozwolonych postanowień. Pogląd powyższy został wyrażony również w uchwale SN z dnia 20.11.2015 r. II CZP 17/15.

Mając powyższe na względzie, za zasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 24 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz art. 26 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Nie zasługuje na uwzględnienie zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 84 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W ocenie Sądu pozwany prawidłowo ustalił, że powód nie przekazywał konsumentom formularza informacyjnego, o którym mowa w art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim w sposób określony w art. 13 tej ustawy. Możliwość posłużenia się funkcją zrzutu z ekranu (print screen) nie może być uznane za podanie konsumentowi, na trwałym nośniku, danych, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Możliwość wydrukowania informacji znajdujących się na ekranie komputera zależne jest wyłącznie od woli konsumenta oraz od umiejętności obsługi przez niego z komputera w zakresie używania tej funkcji. Przepis art. 13 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim nakłada na kredytodawcę lub pośrednika kredytowego podania wskazanych w ust. 1 informacji na trwałym nośniku. Realizacja tego obowiązku polega zatem na takim działaniu, aby konsument zawsze otrzymywał na trwałym nośniku określone informacje, a więc niezależnie od jego woli ich udokumentowania przed, czy w chwili zawierania umowy.

Nie ma znaczenia przy tym, że formularz informacyjny nie wiąże pożyczkodawcy swoją ofertą. Obowiązek informacyjny określony w art. 13 ustawy o kredycie konsumenckim wynika wprost z ustawy i jest jednoznaczny. Oczywiście jest też ratio legis tego przepisu polegające na udokumentowaniu stanu świadomości konsumenta przy podejmowaniu decyzji i zawarciu umowy kredytowej w zakresie jej podstawowych praw i obowiązków oraz konsekwencji z nich wynikających.

Zarzut naruszenia powyższych przepisów nie zasługuje również na uwzględnienie w zakresie w jakim odnosi się on do ustaleń, że powód nie podawał w umowach o kredyty konsumenckie informacji o całkowitej kwocie do zapłaty przez konsumenta, o rzeczywistej rocznej stopie oprocentowania RRSO, o odsetkach w stosunku dziennym.

Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów podziela pogląd wyrażony przez sąd najwyższy w Wyroku z dnia 20.06.2006 r. (syn. III SK 7/06), że wprowadzenie nie ma przeszkód prawnych, aby umowa o kredyt konsumencki zawierała także załączniki w postaci regulaminów kredytowania, ale nie mogą one zastępować istotnych postanowień umownych określonych w art. 30, które powinny być uzgodnione na piśmie indywidualnie i bezpośrednio w dokumencie umownym. Przepis art. 30 ustawy o kredycie konsumenckim jednoznacznie stanowi, że umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać wszystkie ściśle określone w tym przepisie konkretne postanowienia. Nadaje to analizowanemu przepisowi charakter normatywny obligatoryjnego nakazu zamieszczenia w umowie wszystkich istotnych postanowień umownych, które z woli ustawodawcy gwarantują konsumentowi prawo do wiedzy o zakresie jego praw i obowiązków określonych bezpośrednio w dokumencie umowy kredytowej.

Nie zasługuje także na uwzględnienie zarzut naruszenia 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 5 ust. 1 w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o nieuczciwych praktykach rynkowych w odniesieniu do pkt I ppkt 1 i II ppkt 1-3 decyzji.

Zgodnie z powyższymi przepisami, zakazane jest stosowanie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w szczególności nieuczciwe praktyki rynkowe lub czyny nieuczciwej konkurencji. Za nieuczciwą praktykę rynkową uznaje się m.in. działanie wprowadzające w błąd, jeżeli działanie to w jakikolwiek sposób powoduje lub może powodować podjęcie przez przeciętnego konsumenta decyzji dotyczącej umowy, której inaczej by nie podjął. Uchybienie w zakresie prawnego obowiązku poinformowania konsumenta przewidziane w ustawie o kredycie konsumenckim zarówno, zarówno co do treści jak i formy, stanowi wprowadzenie go w błąd, w rozumieniu art. 5 ustawy o nieuczciwych praktykach rynkowych, gdyż zakres lub sposób informacji udzielanych konsumentowi jest mniejszy niż wynikający z bezwzględnie obowiązujących przepisów. Następstwem takiego działania jest to, że konsument może podjąć decyzję, której inaczej by nie podjął. Działanie takie narusza zatem art. 5 ust. 1 a w

konsekwencji art.4 ust. 1 ustawy o nieuczciwych praktykach rynkowych, stanowiąc praktykę określoną w 24 ust. 1 i 2 pkt 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art.106 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez nałożenie kary pieniężnej niewspółmiernej do zakresu zarzucanego naruszenia zbiorowych interesów zważyć należało, że zarówno nałożenie kary jak i jej wymiar należą do sfery tzw. uznania administracyjnego. Zgodnie z powołanym przepisem Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, karę pieniężną w wysokości nie większej niż (...) obrotu osiągniętego w roku obrotowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 24. Skoro zaś powód naruszył powyższy zakaz istniała podstawa do nałożenia kary przez Prezesa UOKiK.

Zważyć również należało, że działanie powoda naruszające powyższy przepis polegało na naruszeniu praw konsumenta w zakresie informacji zagwarantowanej ustawą o kredycie konsumenckim. Nie ma zatem podstaw do bagatelizowanie tego naruszenia prawa, zwłaszcza że zawieranie przedmiotowych umów stanowi podstawowy przedmiot działalności. Nałożona kara została wymierzona w dolnej granicy jej wymiaru ((...) jej maksymalnego wymiaru). Brak jest zatem podstaw do uznania jej za nieproporcjonalną.

Z tych względów odwołanie należało oddalić jako bezzasadne (art.479^{31a} § 1 k.p.c.).

O kosztach postępowania orzeczono stosownie do wyniku sporu, zasądzając na rzecz pozwanego koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych (art98 k.p.c.).